

Aanvullend rapport deputaten kerkelijke eenheid

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Meppel 2017

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

In onze brief van 11 januari 2017 kondigden we aan dat we u nog nader zouden berichten over ontwikkelingen op het gebied van kerkelijke eenheid.

2

Dit betreft:

1. Een aanpassing in de door ons voorgestelde generale regeling voor plaatselijk contact en samenwerking met een NGK.
2. De vraag hoe we als GKv de komende tijd op besluiten en ontwikkelingen bij de NGK adequaat kunnen reageren in verband met de groei naar eenheid.
3. Nadere informatie over het voorstel van de Nationale Synode om te komen tot een verbond van kerken.
4. De Back to Church Sunday, zoals die door de Raad van Kerken is voorgesteld.

Inhoudsopgave

1. Kleine aanpassing regeling plaatselijk contact met een NGK	3
2. Mandaat voor actief anticiperen op ontwikkelingen in de NGK	3
3. Nationale Synode en verbond van kerken	5
4. Back to Church Sunday	6

Bijlage

1. Tussenrapportage WCKA	7
--------------------------	---

Wij hebben u een concept Generale Regeling voor plaatselijk contact en samenwerking met een Nederlands Gereformeerde Kerk voorgelegd (in ons rapport 3.9, conceptbesluit 5). Deze GR hebben we voor advies voorgelegd aan het deputaatschap Kerkorde.

Naar aanleiding van hun advies brengen wij een kleine toevoeging aan. In artikel 3 wordt de zin 'Elke predikant van de NGK is bevoegd tot de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst van de gebeden en tot de kerkelijke bevestiging van een huwelijk in een kerkdienst van een GKv-gemeente,'

gewijzigd in (wijziging cursief):

"Elke predikant van de NGK is bevoegd tot de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst van de gebeden, en tot de bevestiging van ambtsdragers, het afnemen van openbare geloofsbelijdenis en de kerkelijke bevestiging van een huwelijk in een kerkdienst van een GKv-gemeente,'

We attenderen de synode erop dat de laatste zin van artikel 3 (hierbij worden de generaal-synodale besluiten m.b.t. 'man/vrouw en ambt' in acht genomen) en de daarbij behorende formulering in grond 3 mogelijk vervallen kan, afhankelijk van besluitvorming door deze synode.

Uitwerking in de besluittekst

3.9 Conceptbesluiten

Besluit 5:

in de voorgestelde Generale Regeling voor plaatselijk contact en samenwerking met een Nederlands Gereformeerde Kerk, het begin van artikel 3 wijzigen in:

"Elke predikant van de NGK is bevoegd tot de bediening van Woord en sacramenten, tot de dienst van de gebeden, en tot de bevestiging van ambtsdragers, het afnemen van openbare geloofsbelijdenis en de kerkelijke bevestiging van een huwelijk in een kerkdienst van een GKv-gemeente,'

2 Mandaat voor actief anticiperen op ontwikkelingen in de NGK

Deputaten hopen dat u hun de opdracht geeft om de samensprekingen met de NGK met het oog op landelijke kerkelijke eenheid voort te zetten. Zeker wanneer we mogen ervaren dat de synode van harte en met aandrang deze opdracht verleent, vragen we van u de nodige ruimte om in de komende drie jaren hiermee constructief aan het werk te zijn. Naar mate werkelijke eenheid van GKv en NGK dichterbij komt, zijn er meer werkvelden waar afstemming nodig is. Ook vragen we de synode te anticiperen (en ook ons mandaat te geven dat te doen) op mogelijke besluiten en ontwikkelingen in de NGK. Concreet weten we, via de contacten met de CCS, van ten minste drie ontwikkelingen die zich in de afgelopen of recent hebben voorgedaan.

1. De NGK willen verder studeren op het onderwerp 'homoseksualiteit (en ambt)'. Aan een eerdere GKv-synode (Harderwijk 2011) vroegen zij om dit onderwerp gezamenlijk in studie te nemen. Deze synode wees dat af omdat het voorstel niet langs de kerkelijke weg op de agenda was geplaatst. De nieuwe ontwikkelingen in de samensprekingen met de NGK, ingezet door de GS Ede 2014, zetten dit verzoek in een ander licht. Nu wij als kerken samenspreken met het oog op eenheid moeten wij over en weer voorkomen dat er, zonder overleg, besluiten genomen worden die voor de andere gesprekspartner mogelijk een nieuwe verhindering op de weg naar eenheid zouden opleveren. Er moet niet opnieuw een belemmering ontstaan zoals het besluit n.a.v. het VOP-rapport dat jarenlang was. Daarom vragen wij van de synode mandaat om desgevraagd mee te werken aan studie rond onderwerpen zoals 'homoseksualiteit en ambt' met

het oog op besluitvorming die de eenheid niet belemmert maar juist bevordert. Het zal buiten de competenties van DKE vallen om zelf bij te dragen aan zo'n studie, maar DKE wil daarin wel aansturend en richting de synode rapportierend zijn.

2. De NGK hebben in hun LV Zeewolde 2013 uitgesproken zich te willen bezinnen op aanpassing van het Akkoord voor Kerkelijk Samenleven (de NGK-kerkorde). De LV besloot bij die aanpassingen 'zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de Nieuwe Kerkorde van de GKv'. Daarbij werd overwogen dat 'de groeiende samenwerking tussen NGK en GKv een belangrijke stimulans is om de beschrijving van kerkelijke regels, resp. van structuren en culturen, zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen'. Als uitvloeisel van dit besluit is vanuit CCS en DKE een werkgroep opgericht, de Werkgroep Convergentie Kerkorde en AKS. Deze WCKA, waarin ook één van onze deputaten Kerkorde participeert, heeft inmiddels een eerste tussenrapportage gedaan aan CCS en DKE. Er is geïnventariseerd welke verschillen er zijn tussen beide kerkorden en welke van die verschillen bespreking behoeven in het kader van de samensprekingen. Daarbij is er een gezamenlijke bezinning op de onderliggende principes van kerkregering. De rapportage vermeldt daarover: 'Wat gehoopt en verwacht werd, bleek in de besprekingen tot nu toe uit te komen: met betrekking tot het recht in de kerk is er voldoende basis voor verdergaande samensprekingen.' Er wordt niet gewerkt aan een gezamenlijke kerkorde of regelgeving, maar de besprekingen geven daarvoor wel het bouw materiaal wanneer dat op termijn gewenst is.

Deputaten realiseren zich dat de instelling van deze werkgroep, op initiatief vanuit de NGK, niet direct voortkomt uit de opdrachten van de GS Ede 2014. We hebben dit gedaan in het ruimere kader van actief reageren op ontwikkelingen (algemene opdracht van GS Ede, artikel 80 besluit 5) en met het oog op de ingezette samensprekingen. Graag ontvangen we ook voor de komende periode de ruimte om zo verder te werken. We willen de inbreng van deze werkgroep ook gebruiken bij het formuleren van de overeenstemming over het kader voor de ondertekening van de belijdenis en de kerkelijke omgang met afwijking ervan. Ter informatie van de synode is de tussenrapportage van de WCKA als bijlage bijgevoegd, zie Bijlage 1.

3. De Landelijke Commissie Kerkelijke Onderzoeken van de NGK heeft in een aanvullend rapport aan de LV Nunspeet 2016 een voorstel voorgelegd waardoor het mogelijk wordt dat een niet-NGK-predikant van een samenwerkingsgemeente beroepen wordt in een NGK-gemeente. Wanneer dat voorstel aanvaard wordt, vraagt het aan onze kant om een (instemmende of afwijzende) reactie. Deputaten hopen dat de GS Meppel 2017 voor zichzelf de ruimte ziet om te reageren wanneer een verzoek daartoe vanuit de LV Nunspeet 2016, waarschijnlijk na de sluitingstermijn voor ingekomen stukken, op haar tafel wordt gelegd.

Uitwerking in de besluittekst

3.9 Conceptbesluiten

Besluit 3:

- a. de samensprekingen met de NGK met het oog op landelijke kerkelijke eenheid voort te zetten en deputaten hier de opdracht voor te geven;
- b. deputaten mandaat te geven voor het anticiperen op ontwikkelingen in de NGK en besluiten van hun LV om zodoende mogelijke nieuwe belemmeringen te voorkomen en eenheid op termijn voor te bereiden.

Gronden:

1. De begonnen samensprekingen zijn hoopgevend, maar vragen ook om een vervolg, zoals ook uit het door DKE en CCS opgestelde werkdocument blijkt.
2. *De voortgang van de samensprekingen vraagt om tijdig anticiperen, zoals deputaten in hun aanvullingsbrief hebben duidelijk gemaakt en zoals zij dit onder andere al vormgegeven hebben in de instelling van de Werkgroep Convergentie Kerkorde en AKS.*

In ons rapport geven we aan dat er (weer) een landelijke bijeenkomst in Dordrecht gehouden zal worden en wel op 5 november 2016. Inmiddels heeft deze plaatsgevonden. O.a. prof. dr. B. Kamphuis heeft daar gesproken. Hij gaf een toelichting op de verbondsgedachte zoals die is ontwikkeld binnen de NS. Deze toelichting en de bespreking daarvan binnen DKE, in aanwezigheid van Prof. Kamphuis, geeft ons reden het rapport op dit onderdeel aan te vullen en te corrigeren.

De aanvulling betreft de omschrijving van wat met het woord verbond in dit kader bedoeld wordt. De kern daarvan is dat wij als kerken uitspreken dat wij elkaar nodig hebben, niet zonder elkaar kunnen en dus niet onverschillig langs elkaar heen willen (blijven) leven. De NS wil dus niet zelf een verbond van kerken worden maar wil de kerken aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Wanneer wij als Gereformeerde Kerken hierin participeren, kunnen wij onze gereformeerde overtuiging inbrengen. Dat wordt zelfs zeer op prijs gesteld. Het gaat dus niet om een soort federatiemodel, zoals de bijlage bij ons rapport nog wel suggereert. Ook vanuit de NS wordt inmiddels benadrukt dat het gaat om een verbond waarin we op elkaar aankunnen en op elkaar kunnen rekenen, juist om samen trouw te blijven aan het evangelie van Jezus Christus.

Op dit moment is nog niet duidelijk welke praktische consequenties dit verbond van kerken zal krijgen. Ontmoeting en eerlijk gesprek is het eerste doel van de initiatiefnemers van de NS. Kanselruil en gezamenlijk het Avondmaal vieren is iets waarover pas later gesproken zal kunnen worden.

Deze aanvulling betekent ook een correctie op het genoemde rapportdeel. We zijn daarin behoorlijk terughoudend in onze formuleringen. We stellen ook niet voor om positief in te gaan op het voorstel van een verbond van kerken. De voorgestelde opdracht beperkt zich tot het kritisch blijven volgen van het proces. Gezien de aanvullende informatie en de bespreking binnen DKE komen we nu tot een positievere toonzetting.

Uitwerking in de besluittekst:

Concreet betekent dit dat we voorstel c nu als volgt formuleren:

- c. zo mogelijk, in ieder geval met inachtneming van het onder b. genoemde, namens de kerken deel te nemen aan een verbond van protestantse kerken in Nederland;*

Daarbij hoort ook een nieuwe grond die we presenteren als een samenvatting en verbetering van de oude gronden 3 en 4:

Grond 3:

Deelname aan een verbond van kerken ligt in lijn met de opstelling die DKE beargumenteerd heeft ten behoeve van GS Harderwijk 2011. Deze opstelling wordt nader onderbouwd in de visie op kerkelijke eenheid en contact zoals verwoord in het rapport van DKE voor GS Meppel 2017. Daarbij wordt uitgesproken dat vrijmoedige en onbekommerde contacten met andere (Protestantse) kerken meerwaarde hebben, zonder dat kerkelijke eenheid daarbij meteen het doel is. Ook het verbond van kerken is niet een vorm van kerkelijke eenheid. Het gaat om het contact en het gesprek met anderen. Dat creëert ook gelegenheden tot het afleggen van een helder getuigenis van de waarheid, in gehoorzaamheid aan Gods Woord.

Deputaten kregen van de Raad van Kerken een verzoek om mee te doen aan een gepland project dat de naam Kerkproeverij/Back to Church Sunday draagt. Het gaat om een initiatief voor zondag 10 september 2017.

De bedoeling is dat plaatselijke kerken inhoud geven aan een initiatief om mensen die niet (meer) naar de kerk gaan en leden die nog alleen passief kerklid zijn, uit te nodigen voor een kerkdienst. Het initiatief wordt ondersteund door de Raad van Kerken en door landelijke media. Het is een project dat in Groot-Brittannië, De Verenigde Staten en Australië al 'met succes' uitgevoerd is. Als het in Nederland ook lukt is het de bedoeling om er een jaarlijks terugkerend project van te maken.

Het initiatief moet gedragen worden door plaatselijke kerken: hun leden zullen uitnodigingen moeten doen uitgaan naar burens, vrienden enz. De hoop is dat er zo steeds meer een cultuur ontstaat van gastvrijheid en openheid binnen de gemeenten.

In het kader van onze algemene opdrachten menen deputaten aandacht voor dit project te mogen vragen via de website en een schrijven aan de plaatselijke kerken, en het ook van een aanbeveling te voorzien. De communicatiedeskundige van de kerken (Maaïke Oosten) was bereid op te treden als contactpersoon bij de RvK.

Voor de Raad van Kerken gelden deputaten kerkelijke eenheid als adres om onze kerken te bereiken. We stellen aan de synode voor om te besluiten dat dit structureel hoort bij de opdrachten het deputaatschap DKE: 'Namens de kerken ingang zijn voor andere kerken en groepen in Nederland in het geval van initiatieven en dergelijke die voortkomen uit de toenemende kerkelijke contacten'.

Waarbij we het mandaat vragen om zo nodig de inhoudelijke uitwerking over te laten aan andere deputaatschappen of instellingen in onze kerken. In dit geval zou het wenselijk zijn, zeker wanneer het een blijvend project wordt, dat dit gedragen wordt door een missionair betrokken deputaatschap of instelling.

Conceptbesluit:

Besluit:

- a. het goed te keuren dat deputaten positief ingingen op het initiatief 'Back to Church Sunday' van de Raad van Kerken;
- b. aan de algemene opdrachten voor DKE toe te voegen: 'Namens de kerken ingang zijn voor andere kerken en groepen in Nederland in het geval van initiatieven en dergelijke die voortkomen uit de toenemende kerkelijke contacten. Het deputaatschap heeft daarbij mandaat om, indien mogelijk en wenselijk, uitvoering en eigenaarschap toe te vertrouwen aan andere deputaatschappen of instellingen in de kerken.'

Gronden:

1. Op lokaal niveau wordt al op grote schaal deelgenomen aan plaatselijk interkerkelijk overleg en aan vergelijkbare initiatieven.
2. De GS van Ede sprak al uit dat deelname aan beraadgroepen van de Raad van Kerken past binnen een beleid waarin soms niet direct kerkelijke eenheid, maar wel kerkelijk contact als doel wordt nagestreefd.
3. Inhoudelijk faciliteert deze proef de kerken die eraan willen deelnemen, om te midden van de andere kerken in Nederland ook het gereformeerde belijden uit te dragen in de samenleving.
4. Bij het toenemen van de kerkelijke contacten is het goed als er duidelijkheid is welk generaal deputaatschap de primaire verantwoordelijkheid heeft om ingang te zijn voor

andere kerken en groepen; tegelijkertijd kan de uitwerking van één en ander de mogelijkheden van dit deputaatschap te boven gaan.

Bijlage (Bij hoofdstuk 2 van dit aanvullend rapport)

1 Tussenrapportage Werkgroep Convergentie Kerkorde en AKS

December 2016

Introductie

In deze tussenrapportage doet de Werkgroep Convergentie Kerkorde en AKS (WCKA) een eerste verslag van haar werkzaamheden sinds haar oprichting in mei 2015.

Deze tussenrapportage is gericht aan de beide opdrachtgevers, de Commissie voor Contact en Samenspreking van de Nederlands Gereformeerde Kerken, en het deputaatschap kerkelijke eenheid van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt).

De WCKA wil met deze rapportage de commissie en het deputaatschap op de hoogte houden en meenemen in de ontwikkelingen op dit onderdeel van de samensprekingen tussen NGK en GKv. Graag gaan we met commissie en deputaatschap hierover in gesprek.

Inhoud:

1. Aanleiding en start
2. Inventarisatie en eerste besprekingen
3. Overzicht van te bespreken en besproken onderwerpen
4. Samenstelling en vergaderingen

1. AANLEIDING EN START

Een wens vanuit de NGK

De Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken Zeewolde 2013/14 besloot te willen werken aan verbreding van het AKS, met name m.b.t. de gemeentevisie. Daarbij werd nadrukkelijk gekozen voor aansluiting bij de kerkorde van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt), die op dat moment in een ver gevorderd stadium was. Ook is de wens uitgesproken het AKS een meer missionair karakter te geven. De LV heeft de uitvoering van het besluit in handen gegeven van de Commissie Contact en Samenwerking (CCS), in nauwe samenwerking met de commissie Kerkrecht en Beroepszaken. Bij dit besluit overwoog de LV ook dat de groeiende samenwerking tussen NGK en GKv een belangrijke stimulans is om de beschrijving van kerkelijke regels, resp. van structuren en culturen, zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Daarnaast is in de afgelopen jaren binnen de NGK een toenemend besef te zien van het belang van goede regelgeving.

Een onderdeel van de samensprekingen

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Ede 2014 besloot over te gaan tot samensprekingen met de NGK met het oog op kerkelijke eenheid. Als eerste uitvoering daarvan stelden Deputaten Kerkelijke Eenheid (DKE) en genoemde CCS samen een Groeidocument op. Daarin werden alle punten geïnventariseerd die in de samensprekingen aan de orde zouden moeten komen.

De kerkorde, of breder: het kerkrecht, wordt daarin apart genoemd. Bij het ontstaan van de Nederlands Gereformeerde Kerken speelden kerkrechtelijke onderwerpen immers geen onbelangrijke rol. De typering 'independentisme' viel vaak in de felle discussies, en bleef ook daarna gebruikt als het om het AKS ging. Omgekeerd was er kritiek en weerstand tegen wat ervaren werd als overregulering en verstikkende binding. Alle reden dus om in de samensprekingen te inventariseren of er met betrekking tot kerkrecht en kerkorde voldoende basis is voor eenheid.

Een vooruitblik richting eenheid

De samensprekingen van NGK en GKv zijn nog niet in de fase dat er samen kerkelijke regels moeten worden vastgelegd. CCS en DKE zien wel het belang van een tijdige inventarisatie van die punten waarop de kerkrechtelijke praktijk van NGK en GKv op dit moment uiteenlopen. Wanneer de samensprekingen gezegd worden met concrete resultaten, is het goed als er over de uitvoering nagedacht is. Wanneer daarbij keuzes gemaakt moeten worden die in één van beide kerkgemeenschappen gevoelig kunnen liggen, is zorgvuldige en dus tijdige voorbereiding zeker gewenst.

Start en taakstelling

Deze drie overwegingen leidden tot de instelling van een Werkgroep Convergentie Kerkorde en AKS, WCKA. Onder aansturing van DKE en CCS, en met (personele) verbinding met deputaten Kerkorde (GKv) en de commissie Kerkrecht en Beroepszaken (NGK), is deze werkgroep aan het werk gegaan.

Daarbij werd eerst een drievoudige analyse-taak geformuleerd:

- een analyse van de mate waarin AKS en GKv Kerkorde overeenstemmen en verschillen;
- een analyse van de mogelijkheden om van beide kerkordes en regelingen het beste te benutten, met behoud van innerlijke consistentie;
- een analyse van de mogelijkheden en obstakels om te komen tot een gelijklopende kerkorde. De taakstelling richting concrete regelgeving is duidelijk voorzichtig en terughoudend;
- voorstellen voor de uitgangspunten bij het toewerken naar een gezamenlijke kerkorde;
- mogelijk concrete voorstellen tot herziening van het AKS en of de GKv Kerkorde die eenwording ondersteunen met speciale aandacht voor de thema's die door de LV NGK zijn benoemd; • mogelijke concrete voorstellen om vanuit LV en GS opdrachten te formuleren om de overgebleven obstakels weg te nemen.

2. INVENTARISATIE EN EERSTE BESPREKINGEN

De Werkgroep Convergentie Kerkorde en AKS (WCKA) begon met een inventarisatie van overeenkomsten en verschilpunten tussen het NGK-AKS en de GKv-kerkorde 2014. Het verbaast niet dat de overeenkomsten daarbij de grote meerderheid vormen. Steeds weer wordt duidelijk dat beide kerkgemeenschappen dezelfde recente wortels hebben en dezelfde kerkrechtelijke taal spreken.

Vanuit deze inventarisatie is een lijst opgesteld van significante verschillen die verdere bespreking behoeven. Daarbij gaat het deels om mogelijk fundamentele verschillen, zoals de visie op de verhouding tussen plaatselijke kerk en kerkverband; deels gaat het om verschillen die in het oog springen maar waarachter waarschijnlijk geen wezenlijk verschil in visie ligt, zoals de vraag of diakenen wel of niet deel uitmaken van de kerkenraad.

In de eerste fase van de besprekingen is binnen de WCKA ook gebrainstormd over verschillende fundamentele vragen met betrekking tot kerkrecht en kerkorde. Daarbij zijn onder andere de kansen en uitdagingen van een minimale kerkorde onderzocht. Het was goed om in deze fase ook zulke vragen te bespreken. Maar de insteek is vooral nog niet om, bij het gehoopte samengaan van GKv en NGK, te werken aan een fundamenteel andere kerkorde dan de huidige, de KO'14 en het AKS.

Aan de hand van afzonderlijke notities is gesproken over een eerste reeks van significante verschillen. Bij sommige onderwerpen werd al snel duidelijk dat er wel verschil in praktijk is, maar dat het daarbij niet gaat om wezenlijke verschillen. Vanuit gelijke basisprincipes zijn in NGK en GKv verschillende keuzes gemaakt die elk voor zich te verdedigen zijn. In het kader van de samensprekingen hoeven deze onderwerpen geen bijzondere aandacht te krijgen. Pas bij een volgende fase moet er gewerkt worden aan praktische afstemming of zonodig goede regelingen om verschillende praktijken naast elkaar te laten bestaan.

Sommige onderwerpen vroegen meer bespreking, omdat ze betrekking hadden op (historische) verschillen tussen beide kerkgemeenschappen. Het was bemoedigend om te merken hoe die verschillen verkleind konden worden. Tot nu toe heeft dat alleen maar winst opgeleverd, uitlopend in eenstemmigheid over een aantal voorstellen voor als er een gezamenlijke praktijk zal zijn.

Verrassend was het daarbij ook als soms de NGK-leden van de werkgroep pleitten voor een 'strakkere' formulering dan de GKv-ers. Wat gehoopt en verwacht werd, bleek in de besprekingen tot nu toe uit te komen: met betrekking tot het recht in de kerk is er voldoende basis voor verdergaande samensprekingen.

Nog niet alle onderwerpen konden worden uitgewerkt. Daarbij is ook één onderwerp dat in het laatste rapport van DKE, aan de synode Meppel 2017, genoemd wordt als belangrijk bespreekpunt: de kerkrechtelijke kaders waarbinnen de binding aan de belijdenis functioneert. Om praktische redenen is over dat onderwerp nog niet gesproken.

Naast de onderwerpen uit de genoemde inventarisatie komen in de besprekingen van de WCKA ook andere punten aan de orde, onder andere vanuit de actualiteit van voorstellen aan de LV of GS. De WCKA heeft hierin formeel geen functie. Maar de leden beseffen wel dat er in deze fase van samensprekingen geen besluiten genomen moeten worden die nieuwe verschillen tussen NGK en GKv opleveren. Dit bleek in ieder geval niet het geval te zijn bij het NGK-besluit over de 'permanente LV'.

Ook is er een gesprek geweest van enkele WCKA-leden met een afvaardiging van de Tehuisgemeente te Groningen, n.a.v. een brief van deze gemeente aan de LV. Dit gesprek was onder meer waardevol voor een goed beeld van de bijzondere positie van enkele NG-kerken.

3. OVERZICHT VAN TE BESPREKEN EN BESPROKEN ONDERWERPEN

Hieronder volgt een globaal overzicht van de onderwerpen die uit de inventarisatie naar voren gekomen zijn als mogelijk significante verschillen. In de kolommen is aangegeven in hoeverre de onderwerpen al voorbereid, besproken en afgerond zijn.

a. Globaal

	In voorbereiding	Voorbereid en in bespreking	Afgerond
1. Omgaan met afwijkingen van de leer	x		
2. Grensregelingen/perforatie		x	
3. Verhouding kerkverband en plaatselijke kerk			x
4. Plaats diaken in de kerkenraad			x
5. Preekbevoegdheid niet-predikanten			x
6. Gebruik liturgische formulieren	x		
7. Procedure beroepbaarstelling	x		
8. Bijzondere gaven tot het ambt van predikant	x		
9. Vrouwelijke ambtsdragers			
10. Toelating predikanten uit andere kerkverbanden	x		

11. 1e bevestiging als predikant - handoplegging	x		
12. Afvaardiging naar meerdere vergadering	x		
13. Plaats van niet-AKS-gemeenten op meerdere vergaderingen (in bijzonder LV); wenselijkheid van zo'n bijzondere positie in het kerkverband.	x		
14. Voortgezette landelijke vergadering			x
15. Bevoegdheden van een missionair kerkelijk werker tot Woord- en sacramentsbediening.			

In een volgende rapportage wil de WCKA de dan afgeronde onderwerpen inhoudelijk voorleggen aan de aansturende gremia, DKE en CCS.

4. SAMENSTELLING EN VERGADERINGEN

De werkgroep kent momenteel de volgende samenstelling:

- Menko Biewenga - predikant (NGK)
- Jan van Dijk - ministerie-ambtenaar (in ruste) (NGK)
- Heleen Hamelink - juriste (GKv)
- Kornelis Harmanij - predikant (GKv)
- Kor Muller - predikant (em.) (NGK)
- Rob Vreugdenhil - predikant (GKv)
- Kor Muller heeft de taak van voorzitter.

Tot aan de zomer van 2016 was Arko van Helden (jurist, NGK) lid van de werkgroep. Hij is opgevolgd door Jan van Dijk.

Sinds de start van de WCKA, eind mei 2015, tot heden (december 2016) zijn er zeven vergaderdagen geweest.